

REPUBLIKA
SLOVENIJA
OKRAJNO
SODIŠČE

MARIBOR
PRAVDNI ODDELEK

C-81/24-1

Številka: III P 699/2021
Datum: 25.01.2024

Sodišče Evropske unije
Sodno tajništvo Sodišča
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg

Vpisano v vpisnik Sodišča	
Pod opravilno številko	1281693
Luksemburg, dne	- 1. 02. 2024
Faks. / el. pošta:	/
Prejeto dne:	31.01.2024
	Sodni tajnik, po odredbi <i>Matija Longar</i> Administrator

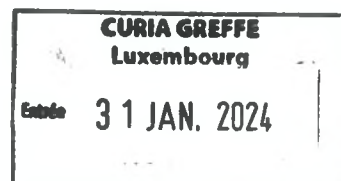
Predlog za predhodno odločanje Sodišča EU

Dosedanji potek postopka

1. Tožeča stranka je pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani vložila tožbo, s katero je od tožene stranke zahtevala, da ji omogoči dostop do osnovnega plačilnega računa in opravljanje osnovnih bančnih storitev ter plačilo odškodnine v višini 10.000,00 EUR za škodo, ki je nastala v posledici kršitve kontrahirne dolžnosti tožene stranke.
2. Okrajno sodišče v Ljubljani se je na ugovor tožene stranke, ki ga je podala v odgovoru na tožbo, s sklepom z dne 20. 4. 2021, izreklo za krajevno nepristojno in odločilo, da bo o zadevi odločalo Okrajno sodišče v Mariboru (v nadaljevanju predložitveno sodišče). Tožeča stranka je v pripravljalni vlogi z dne 4. 4. 2022 1. točko tožbenega zahtevka spremenila tako, da glasi: „Tožena stranka je dolžna odpreti tožeči stranki v roku 10 dni od vročitve sodbe osnovni plačilni račun, in sicer v obsegu, določenim z drugim odstavkom 181. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20).“ V navedeni vlogi tožeča stranka predlaga, da predložitveno sodišče prekine predmetni postopek in Sodišču EU (v nadaljevanju SEU) predloži vprašanje za predhodno odločanje.

Dejansko stanje zadeve

Okrajno sodišče v Mariboru, Cafova 1, 2508 Maribor
Pravdni oddelek, pravda.ojmb@sodisce.si

3. Iz trditev pravnih strank izhaja, da je dejansko stanje v zvezi s prvo točko tožbenega zahtevka¹ med strankama nesporno in so med njima sporna zgolj naziranja o pravni (ne)dopustnosti ravnanja tožene stranke. Slovenska civilno-procesna zakonodaja namreč temelji na sistemu afirmativne litiskontestacije, kar pomeni, da priznanih, nezanikanih in neobrazloženo zanikanih dejstev ni potrebno dokazovati in jih je šteti kot resnične.^{2 3} Predložitveno sodišče je tako ugotovilo pravno relevantno dejansko stanje, zato že v tej fazi postopka postavlja vprašanje za predhodno odločanje SEU (kljub temu, da v predmetni zadevi še ni opravilo glavne obravnave in pričelo z izvajanjem dokazov).⁴
4. V zvezi z zgoraj navedenim, predložitveno sodišče ugotavlja, da je pravno relevantno dejansko stanje sledeče. Tožeča stranka je v imenu svoje soproge, ki je imela odprt transakcijski račun pri toženi stranki, 22. 10. 2017, na Petrol servisu v Ljubljani, poskusila plačati položnico v višini 93,00 EUR. Ko je blagajnik v sistem vnesel njene osebne podatke, je tožena stranka blokirala plačilo. Tožena stranka je v dopisu, ki ga je posredovala soprogi tožeče stranke, kot njeni komitentki, obrazložila, da je zaradi političnih dogodkov in povečane nevarnosti, povezane s splošno varnostjo in povečano možnostjo zlorabe bančnih produktov za financiranje terorizma ali drugih kaznivih dejanj, sprejela nekatere strožje ukrepe za izpolnitev obveznosti, ki izvirajo iz zakonodaje s področja preprečevanja financiranja terorizma in pranja denarja. V okviru teh ukrepov se umešča tudi upoštevanje omejitev OFAC (Office of Foreign Assets Control), kar izhaja iz internih aktov tožene stranke. Predvsem gre za Pravilnik o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma tožene stranke (v nadaljevanju: Pravilnik). Ta določa, da se pred vzpostavitvijo poslovnega razmerja vse stranke preverijo glede vključenosti na liste omejevalnih ukrepov (EU, OFAC, ZN, interna lista), pri čemer vključenost v takšne liste pomeni prepoved sodelovanja s takšno stranko. Smiselno podobne zahteve po upoštevanju umeščenosti potencialnih strank na OFAC listo vsebujejo tudi drugi interni akti tožene stranke, in sicer Navodila za vzpostavitev poslovnega razmerja s fizično osebo, Politika sprejemljivosti strank, Metodologija tožene stranke za področje omejevalnih ukrepov ter Kodeks ravnanja tožene stranke. Tožeča stranka se je po začetku predmetnega pravnega postopka in po prejemu odgovora na tožbo, 23. 3. 2022, osebno zglasila v poslovalnici tožene stranke, ker je želela odpreti osnovni plačilni račun. Sprejela jo je bančna uslužbenka, ki je vpogledala v veljavno osebno izkaznico, ki jo je predložila

1 Od utemeljenosti katere je odvisna utemeljenost druge točke tožbenega zahtevka.

2 Ni treba dokazovati dejstev, ki jih je stranka pred sodiščem med postopkom priznala (prvi odstavek 214. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP), Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1, 70/19 – odl. US, 1/22 – odl. US in 3/22 – ZDeb.

3 Dejstva, ki jih stranka ne zanika, ali jih zanika brez navajanja razlogov, se štejejo za priznana (drugi odstavek 214. člena ZPP).

4 Nacionalno sodišče je svobodno pri odločitvi o tem, kdaj postaviti vprašanje za predhodno odločanje. V skladu s (sicer neobvezujočimi) splošnimi navodili, namenjenimi racionalnejši uporabi diskrecijske pravice, bi moralo nacionalno sodišče postaviti referenčno vprašanje v tisti fazi postopka, v kateri je dejansko stanje že v pretežnem delu ugotovljeno (glej Boulouis, Darmon, Huglo, Contentieux communautaire, str. 24). Včasih pa je priporočljivo, da se postopek sproži že prej, z namenom ugotoviti, kateri elementi dejanskega stanja utegnejo biti pomembni in relevantni za reševanje konkretne zadeve (Hartley, The Foundations of European Community Law, str. 294).

tožeča stranka. Bančna uslužbenka ji je pojasnila, da „sistem na ime tožeče stranke ne pusti odpiranja transakcijskega računa“ in da posledično odpiranje transakcijskega računa pri toženi stranki ni možno. Tožeča stranka od tožene stranke po poteku desetih dni od podane prošnje za odprtje osnovnega plačilnega računa ni prejela nobenega pisnega odgovora, kljub temu, da jo je tožeča stranka prosila za predložitev le-tega. Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije je zadevo, ki se je vodila zoper tožečo stranko in se je nanašala na ista kazniva dejanja, za katera je bila razpisana mednarodna tiralica, zaključilo in arhiviralo 23. 2. 2015. Tožeča stranka nikjer na svetu ni bila obsojena za kaznivo dejanje, zaradi katerega se nahaja na seznamu OFAC, niti zoper njo s strani OZN, EU ali Republike Slovenije niso bili uvedeni nobeni omejevalni ukrepi.

O spornih pravnih naziranjih pravnih strank

5. Med strankama je sporno, ali je določbe četrtega odstavka 16. člena Direktive 2014/92/EU mogoče razlagati na način, da državam članicam dopušča, da z nacionalno zakonodajo bankam dopuščajo zavrnitev prošnje za odprtje osnovnega plačilnega računa potrošniku iz razloga, ker je ta uvrščen na seznam OFAC, četudi ta nikjer ni bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega se nahaja na navedenem seznamu, niti zoper njega niso bile s strani OZN, EU ali države članice EU uvedeni nobeni omejevalni ukrepi. Torej predvsem je sporno, ali je tak primer mogoče subsumirati pod kršitev določb o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma iz Direktive (EU) 2015/849. Po mnenju tožeče stranke bi taka razlaga bila v nasprotju z 48. členom Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Nacionalno pravo

6. Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (v nadaljevanju ZPlaSSIED⁵)⁶ med drugim ureja pravice in obveznosti uporabnikov in ponudnikov plačilnih storitev v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev ter pravila in pogoje dostopa do osnovnih plačilnih računov (3. in 9. točka 1. člena).

Prvi odstavek 180. člena ZPlaSSIED določa prepoved neutemeljenega razlikovanja potrošnikov pri odprtju in dostopu do osnovnega plačilnega računa:

(1) „Potrošnika, ki zakonito prebiva v EU, in ki zaprosi za odprtje osnovnega plačilnega računa v EU ali do njega dostopa, banka ne sme razlikovati, zlasti na podlagi državljanstva, prebivališča, spola, rase, barve kože, etničnega ali družbenega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodni skupnosti, narodni manjšini iz druge države, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Pogoji, ki veljajo za odprtje in dostop do

⁵ Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20.

⁶ Gre za nacionalni predpis, ki v slovenski pravni red prenaša Direktivo 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov (UL L št. 257 z dne 28. 8. 2014, str. 214; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/92/EU).

osnovnega plačilnega računa, na noben način ne smejo biti neutemeljeno razlikovalni.“

181. člen ZPlaSSIED določa pogoje za pravico potrošnika do osnovnega plačilnega računa (ki obenem predstavlja kontrahirno dolžnost bank) in njene izjeme:

(1) „Osnovni plačilni račun morajo potrošnikom ponujati vse banke, ki vodijo plačilne račune potrošnikov.“

(3) „**Potrošnik, ki zakonito prebiva v EU**, vključno s potrošnikom brez stalnega naslova in prosilcem za azil ter potrošnikom, ki mu dovoljenje za bivanje ni bilo odobreno, vendar njegov izgon iz pravnih ali dejanskih razlogov ni mogoč, **ima pravico do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa pri banki**. Ta pravica velja, ne glede na potrošnikovo stalno prebivališče.“

(4) „Banka postopek odpiranja osnovnega plačilnega računa oblikuje tako, da uveljavljanje te pravice ni preveč težavno ali obremenjujoče za potrošnika. Banka osnovni plačilni račun odpre brez nepotrebne odlašanja oziroma najpozneje v desetih delovnih dneh od prejema popolne prošnje potrošnika za odprtje osnovnega plačilnega računa.“

(5) „Rok iz prejšnjega odstavka velja tudi v primeru zavrnitve prošnje potrošnika za odprtje osnovnega plačilnega računa.“

(6) „**Banka zavrne prošnjo potrošnika za odprtje osnovnega plačilnega računa, kadar bi odprtje takšnega računa povzročilo kršitev določb zakona, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma**. Banka v tem primeru ukrepa v skladu z zakonom, ki ureja področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.“

(8) „V primerih iz šestega in sedmega odstavka tega člena banka po sprejetju odločitve o zavrnitvi prošnje za odprtje osnovnega plačilnega računa potrošnika nemudoma pisno in brezplačno obvesti o zavrnitvi prošnje in konkretnem razlogu za zavrnitev, razen če je to prepovedano na podlagi drugih predpisov“.

(9) „Banka v primeru zavrnitve prošnje za odprtje osnovnega plačilnega računa potrošnika obvesti o postopku pritožbe zoper zavrnitev prošnje o odprtju osnovnega plačilnega računa, pravici, da o zavrnitvi prošnje za odprtje osnovnega plačilnega računa seznanijo Banko Slovenije, in o pravici do izvensodnega reševanja sporov v skladu z 286. členom tega zakona. V obvestilu banka navede tudi ustrezne kontaktne podatke.“

7. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (v nadaljevanju (ZPPDFT-27)⁸ določa ukrepe, pristojne organe in postopke za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter ureja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem

7 Uradni list RS, št. 48/22.

njegovih določb (prvi odstavek 1. člena).

Prva točka 2. člena ZPPDFT-2 definira izraz pranje denarja, ki se uporablja v tem zakonu:

„Pranje denarja je katero koli ravnanje z denarjem ali premoženjem, pridobljenim s kaznivim dejanjem, ki vključuje:

- zamenjavo ali kakršen koli prenos denarja ali drugega premoženja, ki izvira iz kaznivega dejanja;*
- skrivanje ali prikrivanje prave narave, izvora, nahajanja, gibanja, razpolaganja, lastništva ali pravic v zvezi z denarjem ali drugim premoženjem, ki izvira iz kaznivega dejanja.“*

1. točka prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-2 določa, da so banke dolžne sprejemati ukrepe za odkrivanje in preprečevanja pranja denarja:

„Ukrepe za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, določene v tem zakonu, pred oziroma pri sprejemanju, izročitvi, zamenjavi, hrambi, razpolaganju oziroma drugim ravnanju z denarjem ali drugim premoženjem in pri sklepanju poslovnih razmerij izvajajo banke in njihove podružnice v državah članicah, podružnice bank tretjih držav in bank držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji.“

17. člen ZPPDFT-2 določa naloge odkrivanja in preprečevanja pranja denarja:

„(1) Zaradi odkrivanja ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma zavezanci pri opravljanju svojih dejavnosti izvajajo naloge, določene s tem zakonom in predpisi, sprejetimi na njegovi podlagi.

(2) Naloge iz prejšnjega odstavka obsegajo:

- 1. izdelavo ocene tveganja pranja denarja in financiranja terorizma;*
- 2. vzpostavitev politik, kontrol in postopkov za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma;*

8 Gre za nacionalni predpis, ki v slovenski pravni red prenaša Direktivo (EU) št. 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L št. 141 z dne 5. 6. 2015, str. 73), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/758 z dne 31. januarja 2019 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov za minimalne ukrepe ter vrste dodatnih ukrepov, ki jih morajo kreditne in finančne institucije sprejeti za blažitev tveganja pranja denarja in financiranja terorizma v nekaterih tretjih državah (UL L št. 125 z dne 14. 5. 2019, str. 4), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2015/849/EU).

3. *izvajanje ukrepov za poznavanje stranke (v nadaljnjem besedilu: pregled stranke) na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon;*
4. *sporočanje predpisanih in zahtevanih podatkov ter predložitve dokumentacije uradu na podlagi tega zakona;*
5. *imenovanje pooblaščenca oziroma pooblaščenke (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenec) in namestnikov pooblaščenca ter zagotovitev pogojev za njihovo delo;*
6. *skrb za redno strokovno usposabljanje zaposlenih ter zagotovitev redne notranje kontrole nad opravljanjem nalog na podlagi tega zakona;*
7. *pripravo seznama indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma;*
8. *zagotovitev varstva in hrambe podatkov ter upravljanje s tem zakonom predpisanih evidenc;*
9. *izvajanje politik in postopkov skupine ter ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v lastnih podružnicah in hčerinskih družbah v večinski lasti v državah članicah in v tretjih državah;*
10. *izvajanje drugih nalog in obveznosti na podlagi tega zakona in predpisih, sprejetih na njegovi podlagi.“*

18. člen ZPPDFT-2 opredeljuje tveganje pranja denarja in financiranja terorizma in ocene tveganja:

„(1) Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma je tveganje, da bo stranka izrabila finančni sistem za pranje denarja ali financiranje terorizma oziroma, da bo poslovno razmerje, transakcijo, produkt, storitev ali distribucijsko pot, ob upoštevanju dejavnika geografskega tveganja (država ali geografsko območje), posredno ali neposredno uporabila za pranje denarja ali financiranje terorizma.

(2) Zavezanec oceni tveganje posamezne skupine ali vrste stranke, poslovnega razmerja, transakcije, produkta, storitve ali distribucijske poti in upošteva dejavnike geografskega tveganja glede na možne zlorabe za pranje denarja ali financiranje terorizma.

(3) Na podlagi tveganj, ugotovljenih v skladu s prejšnjim odstavkom, zavezanec izdelava oceno tveganja svojega poslovanja (ocena tveganja zavezanca).

(4) Na podlagi tveganj, ugotovljenih v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena, zavezanec izdelava oceno tveganja, prek katere presoja tveganost posamezne stranke za pranje denarja in financiranje terorizma (ocena tveganja stranke).

(5) Zavezanci, ki imajo podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti v državah članicah in v tretjih državah, izdelajo tudi oceno tveganja skupine, upoštevajoč tveganja, ki so jim izpostavljene njihove podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti ter skupina kot celota (ocena tveganja skupine).

(6) Ocena tveganja in postopek določanja ocene tveganja iz drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena odražata posebnost zavezanca in njegovega poslovanja.

(7) Oceno tveganja iz drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena zavezanec pripravi v skladu s smernicami, ki jih izda pristojni nadzorni organ iz prvega odstavka 152. člena tega zakona v skladu s svojimi pooblastili, ter ob upoštevanju poročila o ugotovitvah nacionalne ocene tveganja in nadnacionalne ocene tveganja.

(8) Ugotovitve ocene tveganja iz drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena zavezanec dokumentira in posodablja najmanj vsaki dve leti. Dokumentirane ugotovitve so na voljo pristojnim nadzornim organom iz prvega odstavka 152. člena tega zakona na njihovo zahtevo.

(9) Zavezanec ob vseh pomembnih spremembah svojih poslovnih procesov, kot so na primer uvedba novega produkta, nove poslovne prakse, vključno z novimi distribucijskimi potmi, uvedba nove tehnologije za nove in obstoječe produkte ali organizacijske spremembe, opravi ustrezno oceno, kako te spremembe vplivajo na izpostavljenost zavezanca tveganju pranja denarja ali financiranja terorizma.

(10) Zavezanec oceno tveganja iz prejšnjega odstavka izvede pred uvedbo spremembe iz prejšnjega odstavka in v skladu z ugotovitvami sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganja pranja denarja ali financiranja terorizma.“

21. člen ZZPPDFT-2 določa ukrepe pregleda stranke:

„(1) Če ta zakon ne določa drugače, pregled stranke obsega naslednje ukrepe:

1. ugotavljanje istovetnosti stranke in preverjanje njene istovetnosti na podlagi verodostojnih, neodvisnih in objektivnih virov;

2. ugotavljanje dejanskega lastnika stranke;

3. pridobitev podatkov o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja ali transakcije ter drugih podatkov na podlagi tega zakona;

4. redno skrbno spremljanje poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu.

(5) Pri določanju obsega izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka zavezanec upošteva vsaj:

- namen sklenitve in naravo poslovnega razmerja,
- višino sredstev, vrednost premoženja ali obseg transakcij,
- čas trajanja poslovnega razmerja in skladnost poslovanja z namenom sklenitve poslovnega razmerja.

22. člen ZZPPDFT-2 določa, da mora zavezanec opraviti pregled stranke pri sklepanju poslovnega razmerja s stranko.

29. člen ZZPPDFT-2 določa način ugotavljanja in preverjanja istovetnosti stranke:

„(1) Zavezanec za stranko, ki je fizična oseba, ugotovi in preveri njegovo istovetnost ter pridobi podatke iz 2. točke prvega odstavka 150. člena tega zakona z upogledom v osebni dokument stranke ob njeni osebni navzočnosti. Če iz tega dokumenta ni mogoče dobiti vseh predpisanih podatkov, se manjkajoči podatki pridobijo iz druge veljavne javne listine, ki jo predloži stranka, oziroma neposredno od stranke.

(3) Če zavezanec pri ugotavljanju in preverjanju istovetnosti stranke v skladu s tem členom podvomi v resničnost pridobljenih podatkov ali verodostojnost listin in druge poslovne dokumentacije, iz katerih so bili podatki pridobljeni, zahteva tudi pisno izjavo stranke.“

64. člen ZZPPDFT-2 določa dodatne ukrepe poglobljenega pregleda stranke:

„(1) Poglobljeni pregled stranke poleg ukrepov iz prvega odstavka 21. člena tega zakona vključuje dodatne ukrepe, ki jih ta zakon določa v naslednjih primerih:

1. sklepanje kontokorentnega razmerja z banko ali drugo podobno kreditno institucijo, ki ima sedež v tretji državi;

2. sklepanje poslovnega razmerja ali izvajanje transakcije iz 2. in 3. točke prvega odstavka 22. člena in 23. člena tega zakona s stranko, ki je politično izpostavljena oseba iz 66. člena tega zakona;

3. kadar so upravičenci življenjskega zavarovanja ali življenjskega zavarovanja, vezanega na enote investicijskih skladov, in dejanski lastniki upravičenca politično izpostavljene osebe iz 68. člena tega zakona;

4. kadar je stranka ali transakcija povezana s tretjo državo z visokim tveganjem.

(2) Zavezanec poglobljeni pregled stranke opravi v primerih iz prejšnjega odstavka in če:

1. v skladu z drugim odstavkom 19. člena tega zakona oceni, da stranka, poslovno razmerje, transakcija, produkt, storitev, država ali geografsko področje pomeni povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma, ali

2. je ugotovljeno povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma v skladu z 2. točko drugega odstavka 14. člena tega zakona in predpisom iz četrtega odstavka 14. člena tega zakona.

(3) Zavezanec pri določanju strank, poslovnih razmerij, transakcij, produktov, storitev, distribucijskih poti, držav ali geografskih območij, za katere ocenjuje, da pomenijo povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma, upošteva dejavnike povečanega tveganja, ki jih določi minister.

(4) Zavezanci pri določanju ukrepov poglobljenega pregleda stranke upoštevajo smernice nadzornih organov iz prvega odstavka 152. člena tega zakona o dejavnih tveganja in ukrepih, ki se lahko sprejmejo v teh primerih.“

Razlogi za postavitev vprašanja za predhodno odločanje

8. Direktiva 2014/92/EU v prvi točki 16. člena določa dolžnost držav članic, da zagotovijo, da vse kreditne institucije ali dovolj veliko število kreditnih institucij potrošnikom ponujajo osnovne plačilne račune in da se vsem potrošnikom na njihovem ozemlju zagotovi dostop do njih, pri čemer druga točka navedenega člena določa, da imajo države članice dolžnost zagotoviti, da imajo potrošniki, ki zakonito prebivajo v Uniji, pravico do odprtja in uporabe osnovnega plačilnega računa pri kreditnih institucijah na njihovem ozemlju. S tem se potrošnikom zagotavlja pravica do osnovnega plačilnega računa. Ta je sicer omejena z legitimnim ciljem – preprečitev zlorabe osnovnega plačilnega računa za potrebe pranja denarja ali financiranja terorizma, tako morajo v skladu s četrto točko 16. člena Direktive 2014/92/EU države članice zagotoviti, da banke zavrnejo prošnjo za osnovni plačilni račun, kadar bi odprtje takšnega računa pomenilo kršitev določbe o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma iz Direktive 2015/849/EU.
9. Predložitvenemu sodišču se poraja vprašanje, ali bi odprtje transakcijskega računa stranki, ki je uvrščena na OFAC listi omejevalnih ukrepov, pomenilo kršitev določbe o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma iz Direktive 2015/849/EU, predvsem takrat, kadar ta oseba ni nikjer pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, zaradi katerega je na tej listi in takrat, ko zoper to osebo ni sprejetih nobenih omejevalnih ukrepov na nacionalni ravni, ravni EU ali ravni mednarodne organizacije, katere članica je zadevna država ali EU. Sicer je cilj direktive 2015/849/EU preprečiti uporabo finančnega sistema Unije za namene pranja denarja in financiranja terorizma (1. člen), zato morajo države članice zagotoviti, da sta pranje denarja in financiranje terorizma prepovedana (2. člen). Direktiva 2015/849/EU določa obveznosti bank, da ob

vzpostavitvi poslovnega odnosa izvedejo ukrepe preverjanja (ugotavljanje identitete strank, izvora sredstev, podatkov o namenu in naravi poslov), a ni nikjer določeno, da se pri tem upošteva tudi umeščenost na OFAC listo omejevalnih ukrepov. Četudi bi dejstvo, da je oseba umeščena na tako listo, pomenilo posebno okoliščino, ki bi utemeljevala okrepljen nadzor zaradi povečanega tveganja, ni jasno, ali je taki osebi potrebno onemogočiti odprtje transakcijskega računa. Če bi odprtje osnovnega plačilnega računa takšni osebi pomenilo kršitev Direktive 2015/849/EU, bi to posledično pomenilo izjemo od pravice do dostopa do osnovnega plačilnega računa iz četrte točke 16. člena Direktive 2014/92/EU. Pri tem se poraja vprašanje, ali takšna ureditev predstavlja kršitev pravice do domneve nedolžnosti iz 48. člena Listine EU o temeljnih pravicah, tudi v luči dejstva, da 65. točka preambule Direktive 2015/849/EU določa, da ta direktiva spoštuje pravico do domneve nedolžnosti.

Vprašanja za predhodno odločanje

10. Glede na navedeno Okrajno sodišče v Mariboru zastavlja Sodišču Evropske unije naslednja vprašanja za predhodno odločanje:
 1. Ali določba četrtega odstavka 16. člena Direktive 2014/92/EU državam članicam dopušča, da bankam naložijo zavrnitev prošnje za osnovni plačilni račun potrošniku, ker je ta uvrščen na seznam OFAC – seznam Ministrstva za Finance Združenih držav Amerike, Urada za nadzor tujih sredstev, ker bi v primeru odprtja takšnega računa šlo za kršitev določbe o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma iz Direktive 2015/849/EU.
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali obstoji izjema v primeru, ko ta potrošnik nikjer na svetu ni bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega se nahaja na navedenem seznamu in/ali če zoper takega potrošnika niso bili s strani zadevne države članice, EU ali druge mednarodne organizacije, katere članica je zadevna država članica ali EU, sprejeti nobeni omejevalni ukrepi?
 3. Ali pritrdilen odgovor na prvo vprašanje pomeni neskladje z 48. členom Listine EU o temeljnih pravicah, ki določa pravico do domneve nedolžnosti?
 4. Ali nikalen odgovor na drugo vprašanje pomeni neskladje z 48. členom Listine EU o temeljnih pravicah, ki določa pravico do domneve nedolžnosti?

Okrožni sodnik

Dušan Novačan l. r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom.
Prepis pristojnega delovca sodišča: